

Sociala investeringsfonder – ett nytt sätt att styra kommunalt förändringsarbete?

Lars Hultkrantz

Professor i nationalekonomi, Handelshögskolan vid Örebro universitet, 701 82 Örebro. E-post: lars.hultkrantz@oru.se.

Ett stort antal kommuner har på senare år infört sociala investeringsfonder. Dessa bör ses som instrument för att ge ökat utrymme för innovation och lärande baserat på kommunernas egen praktik. I denna artikel konstateras att statens finansiella styrning av kommunerna liksom kommunernas interna budgetstyrning gör det svårt att finansiera och pröva nya arbetssätt för preventiva åtgärder, t.ex. tidiga insatser för barn med psykiska problem, eftersom effekterna uppnås bortom budgetperioden och dessutom är osäkra. Sociala investeringsfonder är en mekanism för att ta fram, granska, välja och följa upp åtgärder som har investeringskaraktär och som innebär risk. Fondernas utformning, särskilt krav på återbetalning när åtgärder leder till minskade kostnader, har lett till ett ökat intresse för utvärderingar av åtgärders effekter och samhällsekonomisk lönsamhet.

Several Swedish municipalities have recently set up "Social Investment Funds". These can be seen as instruments for enhancing innovation and learning based on the municipalities' own practice. Both the national financial control of the local government sector and the internal budgeting processes make it difficult to fund novel preventive measures with long-term and perhaps uncertain effects, such as early interventions for children with mental disorders. The "Social Investment Funds" provide routines for generating, scrutinizing, selecting, and evaluating innovative measures with investment features that involve risk. The design of the funds, in particular pay-backs when measures result in avoided costs, has spurred an enhanced interest in evaluations of impact and societal cost-benefit outcomes.

Inledning

I Sverige bär kommunerna ett stort ansvar inom alla centrala välfärdsområden - förskola, skola, ungdoms- och missbrukarvård, arbetsmarknadspolitik, hälso- och sjukvård samt insatser för äldre och funktionshindrade. Utvecklingen på alla dessa fält påverkas därför av hur de kommunala verksam-

heterna styrs; dels genom statens finansiella styrning av kommunsektorn, dels genom kommunernas interna ekonomiska styrning. Som ett sätt att komma till rätta med upplevda problem i båda dessa avseenden har SKL och ett antal kommuner lanserat begreppet *sociala investeringar*. Flera kommuner har tagit

fram särskilda rutiner för arbetet med på sådana investeringar, ofta med hjälp av medel som reserverats i särskilda fonder¹.

Begreppet sociala investeringar kan förstås på många sätt. I en internationell kontext är det mindre självklart än i Sverige att det helt eller delvis skulle handla om offentligt finansierade insatser. Begreppet flyter även i vårt land samman med olika mer eller mindre trendiga fenomen i företagsvärlden och den ideella sektorn (socialt ansvarstagande företag, sociala företag, socialt entreprenörskap, sociala obligationer). Om man fokuserar på verksamhet i svenska kommuner kan man konstatera att de flesta välfärdstjänster, t ex skolan, har investeringskaraktär², genom att de medför välfärdsvinster för medborgarna på sikt och därför kan kallas sociala investeringar. Den innebörd jag lägger här är istället mer snävt riktad mot kommunernas verksamhetsutveckling. Det handlar då om åtgärder som utförs i syfte att finna nya och förhoppningsvis bättre sätt att arbeta på, och som förutom att det krävs en omedelbar resursinsats som ger avkastning (direkt för medborgarna eller indirekt genom minskade offentliga utgifter) först på sikt även är förknädd med risk, till exempel därför att det handlar om ett oprövat arbetssätt. Dessa egenskaper finns ofta även hos

”vanliga” investeringar i till exempel byggnader, men till skillnad från vad som gäller dessa ”hårda” investeringar får sociala investeringar inte föras upp som en tillgång i kommunens balansräkning³ – och däri ligger på sätt och vis problemets kärna.

I denna artikel ger jag med nationalekonomiska utgångspunkter en bakgrund till det arbete som nu pågår i vissa kommuner. Inledningsvis diskuterar jag vad det är för tillkortakommanden i den ekonomiska styrningen av kommunerna som kan motivera kommuners intresse och på vilket sätt sociala investeringsfonder skulle kunna förbättra situationen, speciellt med avseende på att främja innovation och lärande. I detta sammanhang lyfter jag fram hur sociala investeringsfonder kan vrida fokus i utvärderingar från process till effekt och effektivitet. Denna diskussion för vidare till slutsatsen att det finns stora behov av metodutveckling.

Sociala investeringar och ekonomisk styrning i kommuner

Sociala investeringar kan inte avgränsas till något särskilt utgiftsområde. I Sverige har dock Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och särskilt det s.k. Psykn-projektet drivit ett omfatt-

¹ Ordet fond är egentligen fel, eftersom kommunerna inte får avsätta medel som hanteras utanför den egna resultaträkningen, med denna beteckning som många kommuner valt att använda kan kanske ses som en försynt protest just mot den ordningen.

² Enligt nationalräkenskaperna är det offentlig konsumtion, men för både samhälle och individ är utbildning åtminstone delvis en investering.

³ Skillnaden kan formellt förstås som att materiella tillgångar har både ett avkastningsvärde (nuvärde av framtida avkastning) och ett marknadsvärde (värde vid omedelbar avyttring), medan ”mjuka” investeringar enbart har ett avkastningsvärde. Förutom investeringar i materiella tillgångar som mark, byggnader, maskiner och inventarier så kan vissa utgifter för immateriella tillgångar som programlicenser aktiveras i en kommuns redovisning, se Lindström (2009).

tande arbete kring sociala investeringar med fokus på behovet av att utveckla tidiga insatser för barn och unga, inklusive föräldrastöd, för att minska psykisk ohälsa som kan påverka skolgång, arbete, missbruk osv senare i livet. Kommunernas tjänstemän och politiska beslutsfattare behöver heller inte söka länge för att hitta myndighetsrapporter och forskningsöversikter som lyfter fram behovet av utökade särskilda insatser bland unga som kan minska framtida psykiska problem, öka chanserna att klara skolgången, undvika framtida kriminalitet eller missbruk osv och som därför på sikt även kan minska ansträngningen på de offentliga budgetarna. Det kan exempelvis gälla insatser för att identifiera och behandla riktigt små barn med psykiska problem (Skagerberg, 2009, SKL 2009), barn i förskola och skola med särskilda svårigheter (von Greiff m.fl., 2012; Österlind, 2011; Alvant m. fl. 2012), barn med utagerande beteenden (SBU, 2010) eller familjer med svagt föräldraskap (Neander 2009). Men liknande behov utpekade även för andra grupper och på andra välfärdsområden, till exempel insatser bland äldre som bland annat kan leda till minskat behov av särskilt boende (Socialstyrelsen 2007), behandling efter fallolyckor osv. (Agahi m.fl. 2005; Gyllensvärd, 2009). Allmänt dåliga skolresultat riktar sökarljuset mot olika typer av utökade åtgärder, t.ex., minskade klasstorlekar eller särskilda insatser mot skolk, som har investeringskaraktär. Arbetsmarknadsinriktade åtgärder för exempelvis vissa ungdomar, funktionshindrade, nyanlända invandrare kan ur kommunal synpunkt medföra ökade utgifter

i ena ändan, t.ex. för praktikplatser, och på sikt minskade utgifter, särskilt för försörjningsstöd men även för t.ex. daglig verksamhet, i den andra.

Den ekonomiska styrningen av och inom kommunerna verkar ha väsentliga brister när det gäller att få till stånd ett effektivt resursutnyttjande inom prevention, både med avseende på användning och samordning av befintliga resurser och på innovation och lärande. När det gäller till exempel behovet av tidiga insatser för barn med olika slags psykiska störningar kan man höra kommuner peka på att man drabbas av höga kostnader i grundskola och gymnasium som kanske hade kunnat minskas om landstingen gjort tidigare utredningar, medan landstingen kan uppfatta att dess barn- och ungdomspsykiatri överbelastas därför att kommunerna själva satsar för lite i ”första linjen”. Skilda huvudmannaskap ställer alltså till problem, men ”stuprör” leder även till bristande samordning inom många kommuner, t.ex. mellan socialtjänst och skola eller mellan förskola och skola. Även när det gäller det på sikt kanske ännu viktigare behovet av att successivt förbättra kvalitet och arbetssätt verkar det finnas stora problem. Ett mått på upplevda brister är den kreativitet som departement och nationella myndigheter utvecklar för att driva på kommunernas arbete, trots deras formella självstyre. Rättighets- och skyldighetslagar har stiftats, regelverk utvecklats och nya tillsynsmyndigheter och utvärderingsinstitut skapats. I varje budgetproposition har öronmärkta verksamhetsbidrag tillkommit, på senare år ofta utformade

som belöningar för de kommuner (och landsting) som har lyckats bäst. Det är uppenbart att departement och nationella sektorsmyndigheter inte anser att kommunerna själva förmår att med tillräcklig kraft driva kvalitets- och utvecklingsfrågorna.

Även statens övergripande ekonomiska styrning av kommunerna har förändrats väsentligt under de senaste decennierna.⁴ Drivkraften har här främst varit behovet att makroekonomisk kontroll. Saneringen av statens budgetunderskott och skuldsättning på 1990-talet hade knappast gett önskad effekt utan kontroll av kommunsektorns saldon. En viktig del i detta var införandet år 2000 av det kommunala balanskravet: Varje år ska en budget upprättas som visar att intäkterna överstiger kostnaderna. Om sedan de redovisade kostnaderna överstiger intäkterna ett räkenskapsår ska – med vissa undantag – det negativa resultatet och det egna kapitalet återställas inom tre år.

Balanskravet kan uppfattas som en orsak till de upplevda bristerna i kvalitets- och utvecklingsarbete eftersom många av de åtgärder som efterfrågas har investeringskaraktär. Att till exempel anställa fler speciallärare ökar en kommuns driftskostnader. Det kanske leder till lägre kostnader i gymnasiet genom att fler elever klarar att få fullständiga betyg i högstadiet och därför inte behöver gå introduktionsprogram till gymnasiet, vilket är en effekt som kan ligga många år fram i tiden. På så

vis finns en risk att kommuner med finansiella bekymmer hamnar i en rävssax; omedelbara utgiftsminskningar leder till ökade utgifter på sikt.

Det är dock alltför enkelt att peka ut balanskravet som enskild syndabock. Uppgiften att få till en väl fungerande ekonomisk styrning är mycket komplex både i förhållandet mellan nationell och lokal nivå (kommun) och inom kommunerna. Det finns så kallade agentrelationer på många nivåer och antalet aktörer och beslutsfattare som kan dra åt olika håll är mycket stort. Det är oundvikligt att det uppstår olika slag av suboptimering, stuprörstänkande och gränsdragningsstrider. Balanskravet har införts för att motverka en av många incitamentsrisker, nämligen att kommunerna skuldsätter sig på ett sätt som äventyrar statens kreditvärdighet och förmåga att upprätthålla makroekonomisk stabilitet. Det är heller inte klart att kommuner som får ekonomiska överskott systematiskt skulle använda dessa till kvalitetsförbättrande åtgärder och prevention med syfte att minska framtida utgiftsbehov.

Det finns vidare en spänning mellan ett uppifrån- och ett nerifrånperspektiv på kommunernas kvalitetsarbete. Enligt ett synsätt drivs kvalitetsutveckling genom att en central ledning samlar in gärna vetenskapligt grundad kunskap om hur en verksamhet bäst bedrivs och sedan för ut den i organisationen. Detta kan ses som grunden för de centrala myndigheternas arbete med att driva på kvalitetsarbetet genom normering och tillsyn. Enligt ett annat är

⁴ En bakgrund till och diskussion av statens styrning av kommunerna ges i Häggroth (2005).

en stor del av kunskapen spridd i organisationen varför kvalitetsutveckling bör bedrivas genom ett systematiskt förbättringsarbete i vilket medarbetare på alla nivåer engageras. Detta pekar mot behovet av att kommunerna själva aktivt lär av sin praktik.

Det är mot denna bakgrund man kan se att ett stort antal kommuner sedan år 2011 har inrättat särskilda sociala investeringsfonder. Hur många det handlar om är oklart men politiska förslag om sådana fonder har under åren 2012 och 2013 behandlats i 50-100 kommuner. Ofta handlade det då om att särskilda avsättningar gjordes med de medel som tillföll kommunerna under dessa år genom återbetalningar av premie-medel från AFA Försäkring (till följd av sänkta sjukskrivningskostnader). Vissa kommuner har inte inrättat särskilda fonder därför att man redan har andra arrangemang som bygger på liknande idéer. Förebilden för de flesta fonder har varit den sociala investeringsfond som inrättades i Norrköping 2010, även om det står klart att många kommuner valt att avvika från Norrköpingsmodellen i olika, kanske nog så viktiga, detaljer.

Trots beteckningen ska inte de sociala investeringsfonderna ses som en särskild finansieringskälla för kommunerna. Det kommunala balanskravet upphör inte att gälla för dessa medel. Istället bör man, anser jag, se fonderna som ett sätt att vid sidan av den reguljära budgetstyrningen organisera en process för att initiera och följa upp utvecklingsinsatser. Det faktum att fonderna går vid sidan av den vanliga bud-

getprocessen är dock en balansgång på slak lina som innebär att de riskerar att antingen förtvina när de medel som ursprungligen avsatts blivit använda, eller uppfattas som ett så störande moment att chefer och nämnder som känner sig rundade i budgetprocessen utvecklar aktivt motstånd. Fondidéns överlevnad kan därför i hög grad förväntas bero på om den kan visa sig leverera, särskilt när det gäller förmågan att minska kommunernas framtida utgiftsbehov. Att döma av det urval av projekt som hunnit komma igång är man medvetna om detta. Bland dessa projekt finns förvisso tidiga insatser för barn men också arbetsmarknadsåtgärder som man hoppas ska ge relativt snabb avkastning i form av minskade utgifter för försörjningsstöd.

Sociala investeringsfonder som ett system för social innovation

De sociala investeringsfonderna syftar till att generera förändringsförslag, inte sällan genom en öppen process där förslag kan komma från enskilda medarbetare; stimulera konsortier som innebär samarbeten mellan flera förvaltningsenheter eller i vissa fall med företag, ideella organisationer eller region/landsting. Detta upplägg ansluter nära till grundtankarna i EU-kommisionens 'Guide to social innovation' (2013) som betonar just investeringsperspektivet på innovation i offentlig sektor. Guiden föreslår att idéer formuleras som prospekt, att rutiner skapas för att göra välgrundade urval för att urskilja de prospekt som verkligen är värda en satsning; att urvalet grundas

på evidens, samhällsekonomisk effektivitet, riskanalys, fördelningsanalys och slutligen att det skapas system för kontroll och uppföljning. Guiden betonar även lärande- och spridningsaspekter; effekt- och effektivitetsutvärdering är grunden för insikt i vilka idéer som är värda att utveckla och sprida. De svenska sociala investeringsfonderna kan ses som en regelrätt tillämpning av dessa rekommendationer i ett flertal avseenden:

Investeringsfokus. Fonderna skapar utrymme för att utvärdera exempelvis socialpreventivt arbete, kompetenshöjande insatser och FoU som investeringar, som förväntas ge avkastning först på sikt, inte utifrån hur åtgärderna bidrar till omedelbar måluppfyllelse.

Fokus på risk. Innovation är alltid förknippad med risk. Vill man ha innovationer måste man ha system som tillåter risktagande i olika delar av organisationen. Detta kan uppnås på två sätt. Det första är att poola risker, dvs. att oberoende risker läggs samman, på liknande sätt som ett försäkringsbolag gör, genom att lägga samman individuella risker för en portfölj med låg risk. Det andra är att bära risk på en nivå i organisationen där en eventuell förlust inte är större i förhållande till totalbudgeten än att den kan ”hanteras” utan drakoniska åtgärder. Båda dessa effekter kan uppnås genom att risker bärs i en kommunövergripande fond.

Fokus på åtgärders nytta och kostnad. Fonderna kräver att ansökningar skrivs där en föreslagen åtgärd definieras, beskrivs och kostnadsberäknas; i vissa fall

även att åtgärdsalternativet kontrasteras mot ett jämförelse- (noll-)alternativ, att projektmål sätts upp och att utfallsvariabler mot vilka måluppfyllelse (i jämförelse med nollalternativet) kan mätas anges. Detta är en typ av underlag som vanligen saknas i kommunalt budgetarbete.

Fokus på val mellan åtgärder. Enskilda åtgärdsförslag ställs mot varandra i en kommunövergripande konkurrens, vilket sällan sker i en traditionell budgetprocess. Förslagsprocessen kan ge utrymme för andra aktörer och konstellationer av aktörer att komma med förslag än vad som är vanligt i budgetprocessen.

Fokus på effektutvärdering och försöksdesign. Flera investeringsfonder (t ex i Norrköping) kräver att investeringsmedel återförs till fonden om och när åtgärderna ger resultat. Det innebär, förutom att fonden bär risken vid ett misslyckande, att man ger ett direkt ekonomiskt incitament att utvärdera om åtgärden verkligen gett effekt.⁵ Petersén och Olsson (2013) konstaterade i en intervjustudie att utvärderingar med relevans för socialt arbete i Sverige beställs rutinmässigt men i liten utsträckning används för lärande och utveckling. En aspekt på detta är att många utvärderingar utvärderar process, inte effekt. Åtminstone Norrköpingsfonden har hittills visat att återföringskraven skapar ett intresse för planering av hur åtgärderna kan utformas så att effekter kan bedömas. SKLs Psyknoprojekt har som ett stöd för fondernas arbete låtit

⁵ Detta eftersom en förvaltningsenhet annars kan få betala för något som inte gett effekt.

utarbete en manual för effektutvärderingar (Mejman 2014).

Fokus på fördelning av kostnader och nytta. Krav på återföring kan leda till behov av att bilda konstellationer mellan förvaltningsenheter, t.ex. när tidiga insatser för barn förväntas leda till framtida besparingar i både skola och socialtjänst. Genom bättre analys av åtgärds kostnad och resultat bör även bättre underlag kunna fås för samtal om kostnadsdelning med externa aktörer (t.ex. landsting eller grannkommuner).

Fokus på kunskaps spridning. Detta följer av de skärpta kraven på utvärdering. Ett enkelt konstaterande är att flera av de åtgärder som nu sätts igång i Norrköping har genomförts tidigare i andra kommuner – men ingen vet i vilken utsträckning de varit framgångsrika. Sammanfattningsvis skulle de sociala investeringsfonderna kunna bli ett system för social innovationsverksamhet i svenska kommuner.

Sociala investeringar och samhällsekonomisk lönsamhet

Under senare år har det med början inom medicinsk praktik utvecklats något som kallas evidensrörelsen och som innebär att en rad professionella fält konfronterats med allt tydligare krav på en vetenskaplig förankring beträffande effekterna av den verksamhet de bedriver. Tongivande inom medicin är arbetet med systematiska kunskaps-

översikter inom Cochranesamarbetet, vilka sedan bl a i Storbritannien utökats med kostnadseffektivitetsstudier som grund för behandlingsrekommendationer.⁶ På först det sociala området, numera även inom utbildningsområdet, drivs ett liknande arbete i USA av Washington State Institute of Public Policy (WSIPP; www.wsipp.wa.gov) med metastudier av utvärderingar av olika typer av insatser som kompletteras med samhällsekonomiska beräkningar. En aktuell översikt är IOM and NRC (2014). Ett liknande arbete har inletts i Storbritannien av the Social Research Unit vid Dartington (www.dartington.org.uk).

WSIPP är inriktat mot den typ av åtgärder som är aktuella för de svenska sociala investeringsfonderna. Institutet publicerar regelbundet uppdaterade listor över kostnad, nytta och risk för åtgärder i form av tidiga insatser för barn, åtgärder för barn som far illa, brottsförebyggande och drogpreventiva åtgärder osv. För närvarande pågår även ett utvecklingsarbete som gäller insatser för att höja skolornas kunskapsresultat. Kostnad och nytta värderas ur samhällsekonomisk synpunkt. Med risk avses den bedömda sannolikheten för att en åtgärd verkligen resulterar i en viss effekt.

I Sverige saknas sådana modellsystem. Det är olyckligt eftersom WSIPPS modeller inte direkt kan överföras till svensk kontext. För sociala åtgärder har dock en typ av beräkningsmodeller för att göra kommunfinansiella och

⁶ I Sverige verkar SBU (Statens Beredning för medicinsk utvärdering) för nationell samordning av utvärderingar inom hälsovården.

samhällsekonomska analyser utvecklats av konsultfirman SEEAB (se t.ex. Nilsson och Wadeskog 2013). Dessa kan sägas beräkna åtgärders maximala ekonomiska potential. Metoden utgår från att man identifierar ett mindre antal typindivider och sedan beskriver deras sociala ”karriärer”. Nuvärdet av de sociala kostnaderna (jämfört med ett ”Svenssonliv”) visar det potentiella värdet av en viss behandling eller åtgärd om den har fullständig framgång. De studier som har gjorts med dessa modeller har betytt mycket för att fästa uppmärksamhet på det investeringsperspektiv som man kan lägga på många kommunala åtgärder, liksom på risken för suboptimering vid brister i samordningen mellan olika delar av den offentliga sektorn. Samtidigt ger dessa beräkningar inte mycket vägledning för prioriteringar eftersom det verkliga utfallet av åtgärder kommer att vara beroende av en mängd individuella, situations- och tidsspecifika faktorer som inte kan fångas med ett fåtal typkarriärer.

Som har visats av främst WSIPP är det emellertid fullt möjligt att göra betydligt mer utvecklade samhällsekonomska analyser av till exempel tidiga insatser för barn. Troligtvis är förutsättningar betydligt bättre för detta i Sverige än i USA genom tillgången till longitudinella registerbaserade databaser. Medan WSIPP har ett ”uppifrån”-perspektiv, som utgår från vetenskaplig evidens, har de sociala investeringsfonderna ett ”nedifrån”-perspektiv – det handlar om att lära av sin egen praktik. I båda fallen behöver emellertid studier av effekt kompletteras med ekonomisk

analys av förhållandet mellan effektens nytta och åtgärdens kostnad.

Slutsatser

En stor del av den svenska välfärdsstaten ligger på kommunal nivå. Behoven av att utveckla arbetssätt som samtidigt förbättrar prestationer och kvalitet och håller nere kostnaden är mycket stort, särskilt i ljuset av de kostnadstryck som nu förväntas komma. För att lyckas är det nödvändigt att dels utveckla de kommunala verksamheternas förmåga att själva analysera, planera och prioritera sina aktiviteter, dels utveckla metoder för systematisk uppföljning som grund för lärande från den egna praktiken. De kommunala sociala investeringsfonder som har inrättats de senaste åren kan vara steg på en sådan väg.

Referenser

- Agahi, N., Lagergren, M., Thorslund, M. & Wänell, S. E. 2005. Hälsoutveckling och hälsofrämjande insatser på äldre dar – En kunskapssammanställning. Statens folkhälsoinstitut, R 2005:6.
- Alvant, P., Elgemyr, M. & Gustafsson Figueroa, K. 2012. Att förebygga brott och problembeteenden i skolan. Brottsförebyggande rådet.
- von Greiff, C., Sjögren, A. & Wieselgren, I.-M. 2012. En god start – en ESO-rapport om tidigt stöd i skolan. Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi. Rapport 2012:2.
- Gyllensvärd, H. 2009. Fallolyckor bland äldre. En samhällsekonomska analys och effektiva preventionsåtgärder. Statens folkhälsoinstitut, E 2009:01, Östersund.

- Hultkrantz, L. and Svensson M. 2013. Towards open budget appraisal – a comparison of benefit-cost and cost-utility practices. Örebro universitet, Handelshögskolan, working paper.
- Häggroth, S. 2005. Staten och kommunerna. Rapport till Ansvarskommittén. Statens Offentliga Utredningar.
- IOM and NRC, 2014. Considerations in applying benefit-cost analysis to preventive interventions for children, youth, and families. Workshop summary. US National Academy of Sciences.
- Lindström, H. 2009. Avskrivningar – avgränsning, värdering och nyttjandeperioder för immateriella och materiella anläggningstillgångar. Rådet för kommunal redovisning, www.rkr.se.
- Mejman, V. 2014. Guide för effektutvärdering av sociala investeringsprojekt. SKL Psykisk hälsa barn och unga.
- Neander, K. 2009. Indispensable interaction: parents' perspectives on parent-child interaction and beneficial meetings. Diss. Örebro universitet. Källered: Intellecta Infolog.
- Nilsson, I. och Wadeskog, A. 2013. Trygghetens värde – sociala risker ur ett ekonomiskt perspektiv. Länsstyrelsen Dalarnas län, Rapport 2013:05.
- Petersén, A. C. och Olsson J.I. 2013. An evaluation paradox in social work? An empirical study of evaluation use in connection with temporary programmes in Swedish social work, *European Journal of Social Work*, 17:2, 175-191.
- SBU 2010. Program för att förebygga psykisk ohälsa hos barn - En systematisk litteraturoversikt. Statens beredning för medicinsk utvärdering.
- Skagerberg, A. 2009. På vägen mot evidensbaserad praktik. Stockholms läns landsting. Rapport 2009-2.
- SKL 2009. Rätt insatser på rätt nivå för barn och unga med psykisk ohälsa – en kunskaps-sammanställning. Sveriges Kommuner och Landsting.
- Socialstyrelsen 2007. Systematiskt arbete för äldres säkerhet - Om fall, trafikolyckor och bränder. Västerås: Edita Västra Aros AB.
- Österlind, K. 2011. Särskilt stöd i grundskolan. Skolverket.